

Josef Švancara; životopis.

Narodil jsem se 2. dubna 1924 v Bohuňově na Českomoravské vysočině jako syn cementářského dělníka. Na venkově jsem ztrávil větší část svého dětství. Žili jsme ve skrovných podmínkách, oba rodiče pocházeli z početných rodin, otcův otec byl stavební dělník, matčin otec krejčí. O mém pozdějším studiu rozhodla zejména okolnost, že se rodiče přistěhovali blíže k Brnu. Ve škole jsem prospíval vždycky velmi dobře. Jako příslušník ročníku 1924 jsem podléhal pracovnímu nasazení. Kromě zátěže, která tyto dva roky 1943-1945 znamenaly, jsem měl velmi dobrou příležitost navázat úzké kontakty s dělnickými kádry; některé z nich trvají dosud. Po osvobození jsem v nekratší době dokončil studium na filosofické fakultě brněnské university a po kratší praxi ve školské službě jsem nastoupil začátkem r. 1950 v tehdejší Sociodiagnostickém ústavu v Brně jako jeden z prvních psychologů v praxi. Po dvouleté vojenské službě jsem v r. 1953 nastoupil jako klinický psycholog na neurologickém odd. Fakultní dětské nemocnice v Brně, kde jsem pracoval 12 let v okruhu diagnostiky, psychoterapie, výzkumu dětských neuróz, výzkumu pracovního zařazení mladistvých se změněnou pracovní schopností aj. Od prvních let svého pracovního poměru jsem byl zapojen do různých funkcí v ROH: úsekový důvěrník, člen různých komisí ZV i KOR, zejména komise zlepšovatelské, podal jsem 4 zlepšovací návrhy a byl jsem vícekrát vyhodnocen jako vzorný pracovník. Po r. 1960 jsem byl členem brigády socialistické práce. V r. 1964 jsem získal místo vědeckého pracovníka ve Výzkumném ústavu pediatrickém, kde jsem vybudoval psychologickou laboratoř. Svou odbornou kvalifikaci jsem zvýšil kandidaturou psychologických věd (SAV, Bratislava, 1965) se specializací na obor vývojové psychologie. Účastnil jsem se aktivně několika mezinárodních kongresů, v r. 1965/65 jsem získal fellowship na universitě v Montrealu, kde jsem působil jako visiting professor. Již od padesátých let jsem spolupracoval s katedrou psychologie na stážích, posudcích diplomových prací, později na výuce jako externista, od 1.12.1968 jako interní pracovník. V roce 1969 jsem předložil habilitační práci z oboru vývojové psychologie. Kromě toho se specializuji na dva okruhy obecné psychologie: emoce a otázky psychologické terminologie. Od konce r. 1967 mám vedlejší úvazek v Psychologické laboratoři ČSAV v Brně, kde vedu výzkumné práce v oblasti psychického vývoje dětí a dospívajících. Od roku 1948 jsem ženat a mám pět dětí, čtyři z nich studují. Všichni jsou zapojeni do mládežnických organizací a byli po stránce prospěchové i z hlediska angažovanosti vždy kladně hodnoceni. Moje vlastní matka

Zemřela v r. 1953. Otec je v důchodu, do svých 68 let pracoval jako cementářský mistr. Mladší bratr je topičem, jeho žena je dělnicí. Jakmile děti dorostly, rozhodla se manželka dokončit studium psychologie a nastoupila na částečný úvazek do zaměstnání. Její otec byl technicky zaměstnancem, před odchodem do důchodu pracoval jako skladník (po pracovním úrazu), zemřel v r. 1954. Bratr manželky je chem. inženýrem v n.p. Svit, Gottwaldov. Všichni členové naší rodiny jsou bez politické příslušnosti a nebyli politicky organizováni. Moji rodiče vlastní dvoupokojevý rodinný domek se zahradou. Rodiče mé manželky neměli žádný majetek.

Svou politickou přípravu jsem získával jednak soukromým studiem jednak v rámci tříletého politického školení na pracovišti. Byl jsem vždy v dosti značném rozsahu zapojen do činnosti masových organizací. Snad nejvíce jsem se angažoval jako lektor a tajemník sekce nynější Socialistické společnosti pro vědu, kulturu a politiku. V současné době se účastním politického školení pro nestraníky na hlavním pracovišti a školení v ekonomice v rámci svého vedlejšího úvazku v ČSAV.

Na začátku r. 1968 jsem vítal oživení iniciativy a snahy řešit některé přehmaty, k nimž došlo v padesátých letech. Byl jsem v té době na pracovišti (Výzkumný ústav pediatrický), kde převažovalo velmi střízlivé hodnocení politického vývoje. Uvědomoval jsem si brzy, že situace využívá řada karieristů a politických dobrodruhů. Distancoval jsem se od pravicových akcí a nebyl jsem v žádném kontaktu s protisocialistickými silami a nátlakovými skupinami, nezúčastnil jsem se akcí na podporu 2000 slov ani palachády. Uvítal jsem konsolidační úsilí KSČ v čele se s. Husákem jak bylo formulováno na listopadovém zasedání ÚV v r. 1968 a zejména v r. 1969 jsem se podle svých možností jako nestraník na konsolidačním úsilí podílel, a to jak v kontaktu se studenty tak jako lektor na přednáškách pro veřejnost. Všechny moje publikace z let 1968-69 se týkají odborných psychologických problémů.

Mám poměrně rozsáhlé kontakty s vědeckými pracovníky celého světa. Na doporučení prověřkové komise jsem rozšířil svoje kontakty s pracovníky socialistických zemí. V roce 1970 jsem zajistil příspěvek významného sovětského psychologa prof. Luriji pro náš časopis a navrhl jsem překlad marxisticky orientované vývojové psychologie prof. Schmidta z NDR. Symposium o emocích, které jsem vedl na konferenci ve Smolenici, našlo příznivý ohlas u přítomných sovětských účastníků v čele s prof. Lomovem. Publikace Diagnostika psychického vývoje, kterou s kolektivem spolupracovníků vydal v nakladatelství Avicenum 1971 byla vybrána pro překlad do ruštiny. Ostatní odborné kontakty jsou uvedeny v životopise.